

Afskedigelse af en 1. reservelæge

Udtalt, at en overenskomstansat 1. reservelæge ved et amtskommunalt sygehus, inden han blev afskediget på grund af samarbejdsvanskeligheder, burde have haft lejlighed til at udtale sig om afskedigelsesgrundlaget. Det måtte anses som en fejl, at lægen ikke inden afskedigelsen fik forelagt kopi af sygehusinspektørens referat af et møde om afskedigelsen, han selv havde deltaget i, samt kopi af indstillingsskrivelser fra sygehuset til amtskommunens centralforvaltning. Indenrigsministeriet burde som kommunal tilsynsmyndighed have bemærket dette over for amtskommunen.

(J. nr. 1986-47-42).

A klagede til ombudsmanden over Indenrigsministeriets afgørelse af 11. marts 1986 vedrørende Nordjyllands Amtskommunes beslutning om at afskedige ham fra stillingen som 1. reservelæge ved X Sygehus.

Det fremgik af de foreliggende oplysninger, at A ved ansættelsesbrev af 1. august 1984 blev ansat som 1. reservelæge på X Sygehus, medicinsk afdeling. Ansættelsen skete for perioden fra den 1. september 1984 til den 31. august 1989 på de vilkår, der var indeholdt i overenskomsten mellem Amtsrådsforeningen i Danmark og Foreningen af yngre Læger.

I en skrivelse af 12. april 1985 rettede A henvendelse til amtssygehusdirektøren med klage over »nogle forhold, herunder at jeg er truet med opsigelse«.

I skrивelsen redegjorde A detaljeret for nogle episoder, hvor uenighed mellem ham og overlægerne på afdelingen, navnlig overlæge B, om patientbehandlingen havde udviklet sig til verbale sammenstød og ført til kritik af hans arbejde. A følte, at han blev truet med opsigelse, fordi han ikke var enig med overlægerne (B) og (C) i de anvendte behandlingsmetoder. Sammenstødene, som blev stadig heftigere, strakte sig over en periode fra januar 1985 til udgangen af marts 1985. På et møde den 27. marts 1985 med overlæge B meddelte A, at han ikke fremover ville tale med ham uden at have vidner med. Samme dag blev A af overlæge C opfor-

FOB nr. 87.59

dret til selv at søge sin afsked på grund af generel utilfredshed med A's arbejde på afdelingen. A blev samtidig reelt frataget sin stilling som 1. reservelæge og fik vagtskema som en yngre læge.

Afslutningsvis i skrivelsen bad A om en »skriftlig begrundelse for den truende opsigelse og en undersøgelse af, hvor meget af det, der allerede er sket, der er lovligt og rimeligt«.

Amtssygehusdirektøren videresendte med skrivelse af 24. april 1985 A's brev til sygehusinspektøren for X Sygehus, hvorunder sagen henhørte.

Sygehusinspektøren sendte den 25. april 1985 A følgende brev:

»Fra sygehusforvaltningen har jeg modtaget din klage af 12.04.85 vedr. forskellige forhold vedr. dit forhold til overlægerne på medicinsk afdeling.

I denne anledning skal jeg anmode dig om at komme til stede ved et møde på mit kontor onsdag 01.05.85 kl. 13.00.

Overlægerne og reservelægernes tillidsrepræsentant vil deltage i mødet.«

Fra mødet foreligger dels et referat af 2. maj 1985, udfærdiget af sygehusinspektøren, dels et referat, der er indeholdt i en skrivelse af 7. maj 1985, A sendte til amtssygehusdirektøren.

Sygehusinspektøren refererede mødets forløb således:

»En kort drøftelse af klagen og de forhold, der ligger forud, gav mig et klart indtryk af, at (A's) situationsbedømmelse er meget usikker. Det var svært at holde samtalen på det konkrete plan - (A) gav udtryk for, at han ønskede, at man holdt sig til de store linier, men talte selv om detaljerne - og samtalen gav ikke større håb om, at ansættelsesforholdet som 1. reservelæge kan fortsætte på en rimelig måde.

Sygehuset tilbød (A) den forsøgsordning, at han kan overgå til ansættelse som reservelæge, og at sygehuset vil gøre et ihærdigt forsøg på at få samarbejdet til at glide, således at afskedigelse kan undgås.

Efter at (A) og (A's tillidsmand) havde drøftet dette i enrum, meddelte (A), at han ønskede at fortsætte som 1. reservelæge og ikke kunne tage imod tilbuddet.

Jeg anmodede herefter overlægerne om at udarbejde begrundet indstilling om afsked, og jeg gjorde (A) opmærksom på reglerne i overenskomstens § 32. På forespørgsel tilkendegav (A's tillidsmand), at han finder sagen korrekt behandlet fra sygehusets side, hvorimod (A) var noget i tvivl.«

I skrivelsen af 7. maj 1985 til amtssygehusdirektøren gengav A mødeforløbet således:

»Tidligt under mødet forklarede inspektør ..., at han ikke kunne afskedige 2 overlæger; men at han ud fra sit kendskab til dem og efter at have læst min klage havde en stærk opfattelse af, at fejlen lå hos mig, og senere forklarede han på samme grundlag, at det blev mig, der måtte afskediges. Jeg gjorde opmærksom på, at han havde påtaleret over for overlægerne, og at mødet mere var formelt end reelt, idet det fremgik af det nævnte, at beslutningen om afskedigelse var taget på forhånd, og (sygehusinspektøren) vedgik, at han havde fået nogen orientering, allerede inden han modtog min klage. Det var derfor, jeg havde sendt den til Dem.

En forespørgsel om, hvorvidt det kunne komme til at gå, blev besvaret med tavshed fra overlægerne, men ikke fra mig. Det nye på mødet var et tilbud til mig om at give afkald på min stilling som 1. reservelæge og i stedet arbejde som reservelæge, idet man så ville prøve at få det til at gå; men opsigelse kunne stadig blive aktuel. Jeg sagde, at jeg ønskede at fortsætte som 1. reservelæge og fik at vide, at jeg kunne forvente at blive afskediget.«

I en skrivelse af 2. maj 1985 til inspektøren for X Sygehus indstillede overlægerne C og B, at A blev afskediget som 1. reservelæge. Overlægerne anførte herved:

»Under henvisning til vort møde den 1.5.1985 på Deres kontor i anledning af den af 1. reservelæge (A) indsendte klage, skal undertegnede overlæger herved indstille, at 1. reservelæge (A) afskediges.

(A) har under hele sin ansættelse ved medicinsk afdeling, (X) Sygehus, givet anledning til samarbejdsproblemer. Han har en uheldig evne, især når han er i pressede situationer, fx på vagter, til at virke usikker og miste overblikket, hvilket har givet anledning til utilfredshed udtrykt gennem klager fra patienter, pårørende og personale. Hertil kommer, at (A) under hele ansættelsesforløbet har udtrykt en usædvanlig negativ holdning over for afdelingens almindelige behandlingsprincipper og over for overlægernes lægefaglige kompetence i særdeleshed. Vi har ved flere samtaler forsøgt

at få (A) til at ændre disse forhold, men (A) har været meget vanskelig at tilrettevise, idet han opfatter alt som trusler. Resultatet af samtalerne har derfor ikke medført andet, end at vi nu kun kan tale med (A) i vidners nærvær, hvilket er en umulig situation i det daglige arbejde på afdelingen. Som konsekvens heraf har vi primært anmodet (A) om at søge anden stilling samt ændret hans funktion fra bagvagt til forvagt.

Ved mødet den 1.5.1985 tilbød vi (A) at fortsætte som almindelig reserve-læge, hvilket han afslog. Vi ser derfor ingen anden mulighed end at anmode om, at (A) afskediges fra sin stilling som 1. reservelæge ved medicinsk afdeling, (X) Sygehus.«

I skrivelsen af 7. maj 1985 klagede A til amtssygehusdirektøren over forløbet af mødet den 1. maj 1985. Desuden bad han om direktørens stillingstagen til hans klage af 12. april 1985.

Ved skrivelse af 13. maj 1985 indstillede sygehusinspektøren til amtskommunens sygehusforvaltning, at A blev afskediget med 3 måneders varsel. Som grundlag for indstillingen henviste sygehusinspektøren dels til de oplysninger, som fremgik af hans referat af mødet den 1. maj 1985, dels til overlægernes indstilling af 2. maj 1985.

På møde den 4. juni 1985 vedtog amtsrådets sygehusudvalg at tiltræde indstillingen, som derpå blev videresendt til økonomiudvalget. Økonomiudvalget tiltrådte indstillingen den 24. juni 1985.

Som grundlag for økonomiudvalgets og sygehusudvalgets beslutninger forelå A's klageskrivelse af 12. april 1985 til amtssygehusdirektøren, sygehusinspektørens indstilling af 13. maj 1985 samt overlægernes indstilling af 2. maj 1985.

I skrivelse af 28. juni 1985 meddelte sygehusdirektøren A afsked med virkning fra den 30. september 1985.

I skrivelse af 3. juli 1985 anmodede A X's sygehusadministration om at få en skriftlig begrundelse for afskedigelsen.

Sygehusinspektøren svarede ved den 8. juli 1985 at sende A kopier af overlægernes indstillingsskrivelse af 2. maj 1985 og af inspektørens skrivelse af 13. maj 1985 til sygehusudvalget.

Den 30. juli 1985 opsagde A selv sin stilling med fratræden den 1. september 1985.

I skrivelse af 7. september 1985 indgav A klage til Indenrigsministeriet over den måde, han var blevet behandlet på af amtskommunen.

A fandt, at amtskommunens afgørelse om at afskedige ham var fejlagtig på flere punkter. A anførte herved, at en del af de oplysninger, der var lagt til grund for amtskommunens beslutning, var urigtige. Det gjaldt således sygehusinspektørens oplysning om, at A's klage af 12. april 1985 og hans tjeneste ved medicinsk afdeling var blevet drøftet på mødet den 1. maj 1985. A henviste til det referat af mødet, der var indeholdt i hans skrivelse af 7. maj 1985 til sygehusdirektøren. Det var usandt, at man ved flere samtaler havde forsøgt af få A til at ændre opførsel. Dette havde kun været tilfældet ved én samtale. Flere af de forhold, der var nævnt i begrundelsen for afskedigelsen, var ikke blevet berørt under samtalen. Påstanden om, at A kun ville tale med overlægerne i vidners nærvær, var ligeledes usand. A ville blot ikke være alene med B på hans kontor. I øvrigt havde A først truffet denne beslutning, efter at A havde fået besked på, at han skulle væk fra afdelingen.

A klagede endvidere over, at han ikke forud for afskedigelsen havde haft lejlighed til at udtale sig om afskedigelsesgrundlaget.

I anledning af A's klage indhentede Indenrigsministeriet fra Nordjyllands Amtskommune udtalelser af 15. november 1985, 28. november 1985 og af 11. december 1985 fra henholdsvis inspektøren for Farsø Sygehus, amtskommunens sygehusforvaltning samt amtskommunens centralforvaltning.

Sygehusinspektøren afviste, at afskedigelsen var sket uden forudgående begrundelse. Han henviste herved til, at A selv i skrivelsen af 12. april 1985 havde oplyst, at »overlægerne har drøftet hans tjeneste med ham, og at han har opfattet disse samtaler som trusler om afskedigelse«. I øvrigt var afskedigelsesspørgsmålet blevet drøftet under mødet den 1. maj 1985, hvilket fremgik af referatet af 2. maj 1985.

Sygehusforvaltningen gjorde opmærksom på, at A havde fået en efterfølgende begrundelse for afskedigelsen i form af fremsendelse af kopier af overlægernes skrivelse af 2. maj 1985 samt af indstillingsskrivelsen af 13. maj 1985 til sygehusudvalget.

Centralforvaltningen anførte, at A havde fået svar på klageskrivelsen af 12. april 1985. »At svaret er kommet på en anden måde, end klageren havde forestillet sig, er en anden sag.« Centralforvaltningen kunne ikke anerkende, at der ikke var givet A nogen begrundelse for afskedigelsen. »En sådan har ligget allerede i de på sygehuset før afskedigelsen stedfundne samtaler og er efterfølgende givet skriftligt gennem de til klageren fremsendte papirer.«

Indenrigsministeriet tog stilling i skrivelse af 11. marts 1986 til A. Indledningsvis præciserede ministeriet, at ministeriet i almindelighed ingen beføjelse har til at afgøre uoverensstemmelser mellem amtskommunen og dens ansatte. Ministeriet kan alene gribe ind over for et amtsråd, der har handlet i strid med lovgivningen, herunder almindelige offentligretlige grundsætninger, f.eks. om, at der ikke må forfølges et ulovligt formål.

På baggrund af oplysningerne om mødet den 1. maj 1985 fandt Indenrigsministeriet ikke grundlag for at antage, at der ikke havde fundet en behandling af A's klageskrivelse af 12. april 1985 sted. Efter ministeriets opfattelse havde A ikke krav på at få sin klage behandlet af amtssygehusdirektøren.

Ministeriet havde heller ikke grundlag for at antage, at A var blevet afskediget uden forud at have fået lejlighed til at udtale sig om grundlaget for den påtænkte afskedigelse.

Der var efter ministeriets opfattelse heller ikke grundlag for at antage, at der med afskedigelsen havde været forfulgt et ulovligt formål.

Der var således efter ministeriets opfattelse i det hele ikke grundlag for at antage, at Nordjyllands Amtsråd havde handlet i strid med lovgivningen eller almindelige offentligretlige grundsætninger i forbindelse med A's afskedigelse, og ministeriet kunne derfor ikke foretage sig videre i sagen.

I A's klage til ombudsmanden henviste han til det, som han havde gjort gældende over for Indenrigsministeriet.

Jeg udtalte herefter følgende i en skrivelse til A:

»Indenrigsministeriets afgørelse blev truffet på grundlag af den kommunale styrelseslovs § 61, der har følgende indhold:

»Har kommunalbestyrelsen truffet en beslutning, der strider mod lovgivningen, kan tilsynsmyndigheden sætte beslutningen ud af kraft, hvis den ikke er bragt til udførelse.

Stk. 2. Undlader kommunalbestyrelsen at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan tilsynsmyndigheden pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for undladelsen, tvangsbøder.

Stk. 3. Tilsynsmyndigheden kan anlægge erstatningssag mod et kommunalbestyrelsesmedlem, som er ansvarlig for, at kommunen er påført et tab.

Stk. 4. Tilsynsmyndigheden kan frafalde sagsanlæg mod, at det pågældende medlem inden en fastsat frist indbetaler et nærmere angivet beløb til kommunen. Ved beløbets fastsættelse kan der tages hensyn til den udviste skyld, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt. Dersom medlemmet indvilliger i at betale beløbet og indbetaler dette inden den fastsatte frist, kan der ikke fremsættes yderligere erstatningskrav mod den pågældende.

Stk. 5. Et medlem kan ikke unddrage sig ansvar ved at undlade at stemme.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 1-5 gælder tilsvarende for: 1. Økonomiudvalget og dets medlemmer.«

Det kommunale tilsyn kontrollerer i henhold til bestemmelsen, om kommunale beslutninger er i strid med »lovgivningen«. Udtrykket dækker gældende ret i almindelighed, herunder almindelige (uskrevne) retsgrundsætninger.

Af lovens forarbejder fremgår dog, at udtrykket »lovgivning« i én henseende må forstås indskrænkende, idet tilsynets sanktioner ikke kan anvendes til gennemtvungelse af krav mod kommunen, der grunder sig på »privatretlige forpligtelser, ... Det samme gælder ved uoverensstemmelser mellem en kommunalbestyrelse og dennes ansatte«, (Foketingstidende, 1983/84, 2. samling, tillæg A, spalte 1424).

De kommunale tilsynsmyndigheder skal således alene påse, om kommunerne i forbindelse med personaleafgørelser overholder offentligretlige regler og grundsætninger, mens det falder uden for tilsynets opgaver at

bedømme personaleretlige spørgsmål, for så vidt de må løses på grundlag af ansættelseskontrakter, kollektive overenskomster eller på lignende privatretligt grundlag.

I Deres klageskrivelse til Indenrigsministeriet gjorde De gældende, at De ikke forud for afskedigelsesbeslutningen i tilstrækkelig udstrækning havde fået lejlighed til at udtale Dem om afskedigelsesgrundlaget.

Dette spørgsmål om partsmedvirken forud for afskedigelsesbeslutningen er, for så vidt angår overenskomstansat personale, ikke reguleret i lovgivningen.

I en række sager har ombudsmanden givet udtryk for den opfattelse, at der i sager om uansøgt afsked på grund af påstået uegnethed, samarbejdsvanskeligheder m.v., inden afskedigelse sker, i almindelighed bør være givet den ansatte en redegørelse, der efter omstændighederne bør være skriftlig, for grundlaget for den påtænkte afskedigelse. Der sigtes herved til en redegørelse, der angiver de forhold fra den pågældendes side, der lægges vægt på, og som, for så vidt der foreligger bevismæssige spørgsmål, angiver det bevismæssige grundlag for, at det pågældende forhold kan antages at foreligge. Endvidere bør der gives den pågældende lejlighed til herefter at fremkomme med en udtalelse, der kan indgå i grundlaget for afskedigelsesmyndighedens endelige stillingtagen. Denne opfattelse, som har en vis støtte i princippet i tjenestemandenslovens §§ 20 og 31, stk. 1, og som må ses i sammenhæng med almindelige forvaltningsretlige grundsætninger vedrørende partsmedvirken (kontradiktion) i sager vedrørende bebyrdende forvaltningsafgørelser, er også lagt til grund i retspraksis, jf. herved dommene i Ugeskrift for Retsvæsen, 1971, s. 830, og 1980, s. 131 (landsrettens dom).

Ifølge de foreliggende oplysninger blev afskedigelsesgrundlaget drøftet mellem Dem og hospitalets administrative ledelse under mødet den 1. maj 1985.

For så vidt må jeg lægge til grund, at De, inden beslutningen om afskedigelse blev truffet, havde lejlighed til at udtale Dem om afskedigelsesgrundlaget.

Efter min opfattelse ville det imidlertid have været rigtigst, og i bedre overensstemmelse med det nævnte partshøringsprincip, at De i tilslutning til drøftelserne på mødet den 1. maj 1985 havde fået tilsendt kopi af sygehusinspektørens referat fra mødet, overlægernes indstilling i skrivelse af

2. maj 1985 samt inspektørens indstilling af 13. maj 1985 til amtskommunens centralforvaltning. Disse skrivelser, som dannede grundlag for amtskommunens afgørelse, burde efter min mening have været forelagt til eventuelle kommentarer fra Deres side, inden amtskommunen traf afgørelse i sagen. Tilsvarende burde Indenrigsministeriet som tilsynsmyndighed efter min opfattelse have bemærket dette over for amtskommunen.

Jeg har gjort Indenrigsministeriet bekendt med min opfattelse.

Med hensyn til Deres klage over selve afskedigelsesgrundlaget, herunder at der ikke forelå et tilstrækkeligt holdbart eller sagligt grundlag for den fremførte kritik af Deres adfærd, må jeg henvise til det ovenfor anførte om Indenrigsministeriets begrænsede kompetence som kommunal tilsynsmyndighed. Efter de regler, der gælder for min virksomhed, kan jeg alene tage stilling til klagen i det omfang, den er bedømt af Indenrigsministeriet, det vil sige, jeg kan alene vurdere spørgsmål om afskedigelsesbeslutningens holdbarhed i offentligretlig henseende.

Som sagen foreligger oplyst for mig, finder jeg ikke at have grundlag for at kritisere Indenrigsministeriets opfattelse, hvorefter amtskommunens beslutning ikke kunne give anledning til kritik på offentligretligt grundlag, herunder at der ikke var holdepunkter for at antage, at amtskommunen ved beslutning forfulgte et ulovligt formål.«